

BUDGETFÖRSLAG INFÖR 2021 (2022 - 2023)

Samhällsbyggnadsnämnden

INNEHÅLL

FÖRVALTNINGENS/NÄMNDENS ANSVARsomRÅDE	1
GRUNDUPPDRAGET – ANALYS INFÖR 2021	1
LOKALFÖRSÖRJNINGSPPLAN	6
VERKSAMHETSFAKTA	6
TAXOR OCH AVGIFTER BUDGET 2021	7
DRIFTBUDGETEN PER VERKSAMHETSOMRÅDE (TKR)	7
FÖRSLAG TILL INVESTERINGAR 2021 – 2023	8

© Köpings kommun

Rapporten skriven av:
Gun Törnblad, 2020-03-31, rev. 2020-09-22

Antagen av:
Samhällsbyggnadsnämnden 2020-04-16
SBN§ 32

FÖRVALTNINGENS/NÄMNDENS ANSVARSOMRÅDE

Samhällsbyggnadsförvaltningen (ref.: SBF) är underställt både samhällsbyggnadsnämnden och kommunstyrelsen.

Under samhällsbyggnadsnämnden ansvarar förvaltningen för följande frågor:

- fysisk planering beträffande detaljplaner,
- bygg- och rivningslov med anmälsärenden, förhandsbesked, tillsyn och förelägganden,
- prövning av strandskyddsärenden,
- tillsyn och förelägganden vid olovligt byggande, byggstart före beslut, tagande i bruk före beslut, stoppa byggnation/åtgärd/användning vid fara samt ovårdade fastigheter,
- tillsyn av tillgänglighet i och till byggnader och i den offentliga miljön, tillsyn lekplatser, OVK och hissar,
- namnsättning av gator, kvarter, allmänna platser och stadsdelar,
- genomföra tillsyn och prövning inom miljö- och hälsoskyddsområdet,
- genomföra tillsyn och prövning inom naturområden,
- genomföra kontroll och prövning inom livsmedelsområdet,
- medverka i planering där miljö-, hälso-, naturvårds- eller andra frågor inom nämndens område berörs samt att följa utvecklingen inom dessa områden,
- ansvara för samordning av miljöfrågor i kommunen.

Under kommunstyrelsen ansvarar samhällsbyggnadsförvaltningen för följande frågor:

- översiktlig fysisk planering och frågor som hör samman med den långsiktiga utvecklingen,
- markberedskap – försäljning och köp av mark,
- exploateringsfrågor,
- bostadsförsörjningsfrågor,
- markupplåtelser – tomträtter, arrenden, nyttjanderätter och odlingslotter,
- servituts- och avtalsfrågor som rör kommunala intressen,
- utveckling och samordning av geografisk information (GIS),
- energirådgivning till företag och allmänhet,
- anläggningsförvaltning hamnen,
- fastighetssamordning,
- Lokalförsörjning.

Mark- och fastighet som lyder under kommunstyrelsen har egen budget och verksamhetens förslag till budget 2020 hanteras i egen skrivelse. (GIS-verksamhetens budget samt EKR/CEK förvaltas av SBF).

GRUNDUPPDRAGET – ANALYS INFÖR 2021

God planberedskap

Planläggning av mark attraktiv för boende och verksamheter är en av de viktigare framtidsfrågorna för Köpings kommun och därmed för samhällsbyggnadsnämnden och samhällsbyggnadsförvaltningen. För att vara en attraktiv kommun för boende måste vi kunna erbjuda nuvarande köpingsbor miljöer och utbud av kommersiell,

offentlig service och fritidsaktiviteter så att de väljer att bo kvar. För att locka nya människor att välja Köping som bostadsort behövs dessutom ett bra utbud av bostäder och tomter för nybyggnad som uppfattas som attraktiva. För att ge utvecklingsmöjligheter för befintligt näringsliv och möjlighet att locka nya etableringar behövs mark i rätt lägen som motsvarar marknadens önskemål.

Befolkningstillväxten ställer nu krav inte bara på bostadsbyggande, utan i hög grad på kommunal service, som skolor, förskolor och fritidsanläggningar. Därför prioriteras just nu planer för offentlig service och verksamheter.

God planberedskap är en avgörande faktor och även om det nu finns detaljplaner för bostäder behöver arbetet med detaljplaner fortsätta på en hög nivå för att uppnå en tillräcklig långsiktigt planreserv för såväl bostäder som offentlig service och företag. Det är också viktigt att kommunen har resurser för genomförande av erforderliga investeringar i infrastruktur och tekniska system.

Som stöd och inriktning för detaljplaneringen behövs strategiska dokument och en aktuell översiktsplan. Fördjupning av översiktsplanen för Köpings tätort färdigställs under 2021.

Nya frågeställningar, som kan påverka samhällsbyggnadsområdet i framtiden, är t.ex. klimatanpassning, åtgärdsplan för vatten och miljöstrategiska frågor i allmänhet.

Gestaltad livsmiljö, den nya politiken för arkitektur, form och design

I maj 2018 fattades ett unikt beslut i Sveriges riksdag. Som ett av få länder i världen har Sverige antagit en ny, samlad politik för det som kallas gestaltade livsmiljöer. Enkelt kan man säga att det handlar om allting som finns omkring oss: bostadshus, skolor och sjukhus, men också det offentliga rummet med parker, gator och torg. Målet är tydligt: gestaltad livsmiljö – arkitektur, form, design, offentlig konst och kulturarv - ska bidra till ett hållbart, jämlikt och mindre segregerat samhälle där alla ska få möjlighet att påverka vår gemensamma miljö.

För kommunen kommer den nya politiken bl.a. att innebära för varje kommun att ta fram ett arkitekturprogram som visar hur vi arbetar med gestaltad livsmiljö. Det kan handla om allt från kvalitet och konst i det offentliga rummet, krav på arkitektonisk kvalitet vid nybyggnation till bevarande av kulturmiljöer. När det gäller bebyggelse lyfter det statliga uppdraget särskilt fram miljöerna inom vården, skolor och förskolor. Här behöver samhällsbyggnadsförvaltningen ha resurser att kunna bidra med kompetens inom arkitekturområdet.

Enligt plan- och bygglagen behöver byggnadsnämnden ha tillgång till arkitektkompetens för att granska bygglov ur ett gestaltningsperspektiv samt för att säkra upp den kulturhistoriskt intressanta bebyggelsen och miljön. Gestaltningsfrågor, och hur den byggda miljön i staden och stadskärnan ska underhållas och utformas i t.ex. gestaltningsprogram för centrum eller kulturhistoriska program vid planläggning, efterfrågas i allt större utsträckning.

Enskilda avlopp

En stor del av miljöenhetens arbete är myndighetsutövning. Inom ramen för enskilda avlopp har miljöenheten behov av ökad tillsyn för att säkerställa att de enskilda avloppen är av god standard. Enskilda avlopp med bristfällig rening utgör en källa till övergödning av våra sjöar och vattendrag men även behovet smittskydd, rening av läkemedelsrester och hushållskemikalier är en viktig anledning till att åtgärda bristfälliga avlopp. Enskilda avlopp med markbaserad rening har en livslängd på 15-25 år.

Enligt Havs- och Vattenmyndigheten är åtgärdstakten för enskilda avlopp för låg och för att på sikt upprätthålla en god standard behöver åtgärdstakten öka. Havs- och vattenmyndigheten menar också att belastningen från små avlopp har ökat under de senaste 25 åren medan andra punktkällor minskat sin påverkan, vilket beror på ett ökat antal fastigheter med små avlopp samt att de äldre anläggningarna tappar i reningsförmåga.

Arbetet med enskilda avlopp ska prioriteras av kommunerna enligt Vattenmyndighetens åtgärdsprogram för vatten genom att prioritera tillsynen av enskilda avlopp för att miljö kvalitetsnormerna för vatten ska kunna följas.

Miljöenheten har idag ingen långsiktig planering för tillsyn av enskilda avlopp och behöver komma igång med ett sådant arbete för att leva upp till myndigheternas krav. För att kunna prioritera detta arbete och för att fortsättningsvis upprätthålla arbetet med enskilda avlopp behöver miljöenheten utöka verksamheten med en miljöinspektör.

Digitalisering av planer

Förvaltningen behöver arbeta målmedvetet med att utveckla digitala arbetssätt och tjänster. Digitalisering av hela samhällsbyggnadsprocessen handlar om att skapa en bättre service för medborgare och företag, frigöra ekonomiskt utrymme genom att effektivisera våra processer, och att förenkla för andra myndigheter och aktörer som behöver tillgång till kommunens information och beslut i sin handläggning.

En viktig pusselbit är digitalisering av detaljplaner, eftersom möjligheten att digitalisera och automatisera de efterföljande stegen i byggprocessen är beroende av en digital detaljplan.

Från att detaljplaner förut har ritats som separata ”papperskartor” ska man övergå till att rita detaljplanens ytor och dess bestämmelser direkt i en databas. Genom att också tolka alla äldre planer och digitalisera dem till databasen skapas en ”sömlös planmosaik” för hela kommunen. Med en planmosaik blir planbestämmelserna mer lättillgängliga för tolkning och man får överblick och kan göra analyser. Först när en sådan planmosaik finns på plats finns förutsättningar att bygga e-tjänster för bygglov, där byggherren kan testa sin planerade byggnation och direkt se om den är planenlig. Ännu kraftfullare kan det bli om detaljplanerna lagras i tre dimensioner.

År 2022 blir det lagkrav på att alla nya detaljplaner lagras digitalt i databas enligt ny standard. Databasen blir då det juridiska originalet istället för en papperskarta. Ett par år senare ställs kravet att alla äldre detaljplaner också tolkas och lagras i databasen för att fortsätta vara juridiskt gällande. Köping har knappt 300 gällande detaljplaner. Om dessa inte digitaliseras förlorar kommunen alltså sina detaljplaner, vilket skulle få

långtgående fastighetsrättsliga och ekonomiska konsekvenser för alla inblandade fastigheter.

Digitalisering av bygglovsprocessen

Både invånare och näringsidkare har högt ställda krav på tillgänglighet och service. Digitala stöd i ärendehanteringssystem och digitala detaljplaner är en förutsättning för att möta dagens- och framtidens krav på samhällsbyggnadsnämnden.

Bygglovenhetens verksamhet har genom sina många kontakter med såväl invånare som näringsidkare en stor roll i hur kommunen uppfattas. Utmaningen är att i enlighet med den politiska ambitionen utveckla kommunens näringslivsklimat. Kommunikationen (dialog, bemötande, attityd) liksom servicen är viktiga områden att utveckla vidare för att nå en ökad kundnöjdhet. Service, tillgänglighet och bemötande ska inte stå i konkurrens med rättssäkerheten, inte heller prioriteras högre, utan ska inkluderas i en rättssäker myndighetsutövning med god kvalitet.

Företagare och privatpersoner efterfrågar E-tjänster och digital kommunikation i bygglovsärenden. Kunderna förutsätter att en bygglovsansökan ska kunna skickas in via mobiltelefonen eller via datorn och att man ska kunna följa sitt ärende i realtid. En service som vi i dagsläget inte kan erbjuda. I takt med att fler och fler aktörer på bygg- och fastighetsmarknaden använder BIM (building information model) i form av virtuella prototyper för digital hantering i byggprojekt och förvaltning och drift av byggnader, så kommer aktörerna också förvänta sig att kunna söka bygglov utifrån sin BIM-modell.

I plan- och bygglagen finns krav på handläggningstider för lov- och anmälningsärenden, fastställda avgifter ska reduceras om handläggningstider överskrids, vilket ställer krav på effektiva arbetsrutiner. Digitalt stöd i ärendehanteringssystemet med kopplade E-tjänster är då en förutsättning för att klara kundernas krav och även för att klara kravet på handläggningstider.

Det befintliga ärendehanteringssystemet för bygglov har varit i drift under längre tid. Enligt lagen om offentlig upphandling, LOU, så behöver ett nytt ärendehanteringssystem upphandlas. Upphandlingsarbetet är påbörjat, för att kunna implementera ett nytt system under 2021.

Förvaltningen vill arbeta målmedvetet med att utveckla digitala arbetsätt och tjänster. För att klara lagstadgade krav på handläggningstider och tillsynsansvar föreslås därför att en ny tjänst tillskapas, en bygglovskordinator.

Bygglovskordinator och nytt ärendehanteringssystem

Bygglovskordinatorn är av stor vikt för att styra det förväntade kravet på digitala tjänster och för att säkerställa kvalitén i det utförda arbetet. Digitala system behöver utvecklas och kontinuerligt upprätthållas. Digitala lösningar och E-tjänster är även förutsättning för att effektivt och kvalitetssäkert upprätthålla kvalitetsmål och rättssäkerheten. Ett digitalt arbetsätt minskar också sårbarheten, då det ger förutsättningar för distansarbete vid en eventuell krissituation.

Ärendehanteringssystemet måste, enligt LOU, upphandlas. Personalförstärkning, digitalisering och E-tjänster är en förutsättning för att klara framtidens utmaningar

och för att inte hamna i ett vikande resultat, med sämre service och längre handläggningstider till kommuninvånare och företagare.

Kart- och mätverksamheten och geografiska informationssystem (ref.: GIS)

Kart- och mätverksamheten upprättar och ajourför kommunens primärkarta. Nuvarande tekniska lösning för lagring och visning av primärkartan upphör att fungera under 2021. En väl fungerande digital karta är en förutsättning för hög servicenivå vid handläggning av bygglov och tillsyn, vid planering och vid utbyggnad av infrastruktur, mm. En förutsättning för ett lyckat systembyte är att strukturera informationen i databas enligt standarder.

Visualisering och kommunikation

Kommunen har tagit ett stort steg under 2020 när det gäller extern kommunikation med ny extern webbkarta, en 3D-modell för Köping och visualiseringar. Möjligheten att tillgängliggöra och kommunisera kring pågående och planerade projekt kan öka med en mer verklighetstrogen 3D-modell genom att utveckla den med fasadbilder. Fördjupningen av översiktsplanen görs digital och en lättläst version kan tillgängliggöras via en så kallad *story map*.

Budgetkonsekvens	2021	2022	2023
Konsultstöd för utredningar inom arkitektur och kulturmiljö, infrastruktur och andra frågor inom fysisk planering.	500	500	500
Hållbarhetsamordnare (50 % EKR)	400	400	400
Miljöinspektör (enskilda avlopp)	700	700	700
Bygglovskordinator	700	700	700
Digitaliseringsstrateg	800	800	800

EKR = Energirådgivare

LOKALFÖRSÖRJNINGSPLAN

Ändamål	År
Samhällsbyggnadsförvaltningen är trångbodda och får inte längre plats i befintliga lokaler. Det vore önskvärt med en ny lokalisering för förvaltningen då detta skulle ha en rad fördelar. Vid rekrytering inom flera yrkeskategorier konkurrerar kommunen med den privata marknaden. Det gäller exempelvis VA-ingenjörer, trafikplanerare, byggnads- och miljöinspektörer, planarkitekter och GIS-ingenjörer. Kompetensen finns inte alltid inom kommunen och ett förvaltningskontor med närhet till järnvägsstationen skulle underlätta att attrahera kompetent personal. Vid besök från potentiella byggherrar eller företag i samband med etableringsförfrågningar vore ett mer tillgängligt läge också positivt.	2021

VERKSAMHETSFAKTA

Verksamhet/verksamhetsmått	Budget 2020	Budget 2021
Detaljplaner och program	25	15
Översiktsplaner och program	2	3
Bygglov	300	270
Anmälningsskyldiga åtgärder enligt PBL	100	120
Förhandsbesked	15	12
Strandskydd	10	10
Fastighetsbildningsärenden	40	50
Miljöbalken, planerade inspektioner av miljöfarlig verksamhet, A-, B- och C-objekt	60	60
Miljöbalken, planerade inspektioner hälsoskydd, anmälningsskyldiga	45	45
Livsmedelslagstiftningen, planerade kontroller	175	175

TAXOR OCH AVGIFTER BUDGET 2021

Samhällsbyggnadsnämnden följer utvecklingen kring taxor och vid taxekonstruktion är inriktningen att ta stöd i det arbete som görs av Sveriges Kommuner och Regioner.

Taxa/avgift	Avgift 2020	Avgift 2021	Förändring i %
Miljöbalken	1020 kr/timme	1040 kr/timme	2,4
Livsmedelslagstiftningen, normal offentligkontroll	1100 kr/timme	1120 kr/timme	2,4
Livsmedelslagstiftningen, extra offentlig kontroll	1020 kr/timme	1040 kr/timme	2,4
Strålskyddslagen	1020 kr/timme	1040 kr/timme	2,4
Skydd mot internationella hot mot människors hälsa	1020 kr/timme	1040 kr/timme	2,4
Animaliska biprodukter	1020 kr/timme	1040 kr/timme	2,4

DRIFTBUDGETEN PER VERKSAMHETSOMRÅDE (TKR)

Verksamhet (Utfall 2019 är inkl. kapitalkostnader)	Utfall 2019	Budget 2020	Förslag 2021	Förändring jfr med budget 2020		
				2021	2022	2023
Samhällsbyggnadsnämnden	482	501	501	0	0	0
Administration	15 001	17 647	20 047	2 400	2 400	2 400
GIS	2 693	2 750	2 750	0	0	0
Energirådgivning	0	0	0	0	0	0
Miljöenheten	6 641	5 975	6 675	700	700	700
Summa	24 817	26 873	29 973	3 100	3 100	3 100

Sammanfattning av föreslagna ramförändringar 2021 – 2023

Verksamhet	Kommentar	2021	2022	2023
Konsultstöd	För utredningar inom arkitektur och kulturmiljö, infrastruktur och andra frågor inom fysisk planering, för att kunna fortsätta bygga upp en planreserv och strategisk planering	500	500	500
Hållbarhetssamordnare (50 % EKR)	Halva energirådgivartjänsten fylls med klimatanpassning, klimat- och energistrategi	400	400	400
Miljöinspektör (enskilda avlopp)	För att upprätthålla arbetet med enskilda avlopp behöver miljöenheten utöka verksamheten med en miljöinspektör	700	700	700
Bygglovskoordinator	För att möta det förväntade kravet på digitala tjänster och för att säkerställa kvalitén behövs en utökning i form av bygglovskoordinator	700	700	700
Digitaliseringsstrateg	Digitala stöd i ärendehanteringssystem och digitala detaljplaner är en förutsättning för att möta dagens- och framtidens krav på samhällsbyggnadsnämnden	800	800	800
Summa		3 100	3 100	3 100

EKR = Energirådgivare

FÖRSLAG TILL INVESTERINGAR 2021 – 2023

2021 i tkr

Prioritet	Investeringsobjekt	Belopp	Motivering	Resultat-påverkan
1	Digitalisering av alla befintliga detaljplaner till en sömlös planmosaik i databasformat.	1 000	Digitala detaljplaner blir lagkrav för nya detaljplaner 2022 och för samtliga äldre detaljplaner ett par år senare.	Nej
1	Upphandling av nytt system för primärkarta. Konsultstöd vid strukturering av geografisk information enligt standarder. Implementering av nytt system.	700	Nuvarande tekniska lösning upphör att fungera under 2021. Ett modernt databas- och tjänstebaserat system för geografisk information ger handläggning med högre effektivitet och kvalitet.	Ja
1	Upphandling av nytt diariesystem för bygglovhantering med kopplade E-tjänster	1 000	Ärendehanteringssystemet måste, enligt LOU, upphandlas. Digitalisering och E-tjänster är en förutsättning för att klara framtidens utmaningar och för att inte hamna i ett vikande resultat, med sämre service och längre handläggningstider till kommuninvånare och företagare.	Ja
2	Utveckla 3D-modellen med fasadbilder	300	Möjligheten att tillgängliggöra, kommunicera och marknadsföra pågående och planerade projekt kan öka med en mer verklighetstrogen 3D-modell genom att utveckla den med fasadbilder och s.k. snedbilder.	Nej
1	Inventarier	250	Komplettering av utrustning, möbler och arbetsmiljöåtgärder	Nej
Summa		3 250		

2022 i tkr

Prioritet	Investeringsobjekt	Belopp	Motivering	Resultat-påverkan
1	Inventarier	250	Komplettering av utrustning, möbler och arbetsmiljöåtgärder	Nej
Summa		250		

2023 i tkr

Prioritet	Investeringsobjekt	Belopp	Motivering	Resultat-påverkan
1	Inventarier	250	Komplettering av utrustning, möbler och arbetsmiljöåtgärder	Nej
Summa		250		